

Cimera de Cultura a Bilbao: posant al dia la reflexió sobre cultura, ciutat i sostenibilitat

Publicat per [Jordi Baltà Portolés](#) [1] el 10/04/2015 - 10:04 | Última modificació: 16/04/2015 - 12:31

Entre els dies 18 i 20 de març va tenir lloc a Bilbao la [primera Cimera de Cultura](#) [2] de Ciutats i Governos Locals Units (CGLU), impulsada per aquesta organització internacional de governs locals i l'Ajuntament de la capital biscaïna. La trobada va reunir uns 300 participants, principalment representants d'administracions locals, entitats de la societat civil i organitzacions internacionals.

El principal resultat tangible de la trobada va ser l'**aprovació del document "Cultura 21: Accions"** [3], pensat com una guia per a facilitar el disseny, l'avaluació i l'intercanvi d'experiències en matèria de polítiques culturals i desenvolupament local sostenible.

Cultura 21: Accions aprofundeix el discurs de [l'Agenda 21 de la cultura](#) [4] aprovada l'any 2004 (un document que des de llavors ha estat assumit per centenars de governs locals arreu del món), l'actualitza i dona resposta a diverses necessitats detectades al llarg d'aquesta dècada, com ara la conveniència de comptar amb orientacions més pràctiques, abordar les transformacions viscudes en la vida cultural local (tecnologies, entorns virtuals, noció de "béns comuns", etc.) i reconèixer més el paper de les iniciatives de la societat civil.

D'altra banda, la voluntat d'oferir orientacions més pràctiques i operatives es tradueix en una **anàlisi detallada de les implicacions de la transversalitat de la cultura a nivell local** (la confluència amb les polítiques d'educació, cohesió social, desenvolupament econòmic, urbanisme, medi ambient, etc.), alhora que s'afirma la **necessitat d'unes polítiques culturals sòlides, ben dotades de recursos tècnics, humans i econòmics** i compromeses amb la sostenibilitat de l'ecosistema cultural.

L'afirmació de la cultura com a aspecte essencial de la visió contemporània del desenvolupament és també una de les principals idees de l'altre eix del debat a la Cimera de Bilbao: l'atenció al **procés d'elaboració de l'Agenda de Desenvolupament Sostenible Post-2015** [5], que l'Assemblea General de les Nacions Unides ha d'aprovar el proper mes de setembre i que prendrà el relleu dels Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni, que han guiat les polítiques de desenvolupament des de l'any 2000.

Les diverses xarxes civils reunides a la campanya [#culture2015goal](#) [6] i institucions com la UNESCO van valorar l'estat d'aquestes negociacions. Mentre que els Objectius del Mil·lenni ignoraven la dimensió cultural, els esborranys de l'Agenda Post-2015 incorporen diverses referències a la dimensió cultural del desenvolupament sostenible, un fet que constitueix un progrés remarcable i que hauria de permetre que els propers anys hi hagi una major atenció a la cultura en les estratègies de desenvolupament a nivell local i internacional. Es tracta, amb tot, d'avenços limitats, afectats entre d'altres per l'absència d'indicadors sòlids i consensuats, la competència amb altres sectors més consolidats en l'àmbit institucional (educació, salut, medi ambient, gènere, etc.) i les dificultats de comunicació del missatge de la cultura en llenguatges comprensibles per a altres públics.

En el rerefons d'aquesta negociació institucional s'hi reflecteixen també **els progressos i les dificultats viscuts en la incorporació de la cultura a les visions del desenvolupament**: mentre s'avança en el reconeixement dels drets culturals (a Bilbao en va parlar, entre d'altres, la relatora especial de les Nacions Unides per als drets culturals, autora de [diversos informes](#) [7] molt recomanables), en la col·laboració entre xarxes de la societat civil i en l'estudi dels efectes econòmics de la cultura, es constaten les dificultats per incidir en altres àmbits temàtics (inclusió i equitat en l'accés i la participació a la vida cultural, fent atenció als sectors més desfavorits de la societat i reconeixent el valor de les formes culturals menys formalitzades; millor comprensió de les vinculacions entre cultura i medi ambient; etc.) i les asimetries existents: en el discurs de diverses institucions internacionals i governs, la relació entre cultura i desenvolupament equival primordialment a cultura i creixement econòmic, fet que oblidava altres aspectes essencials per al desenvolupament, com ara la inclusió social o la participació ciutadana, i que no sempre té en compte la sostenibilitat dels recursos i els processos culturals i socials.

El procés de negociació de l'Agenda Post-2015 té una altra derivada d'interès per als debats celebrats a la Cimera de Bilbao: la constatació que, si és en la quotidianitat de les ciutats i els pobles on prenen forma el desenvolupament sostenible i la qualitat de vida, cal reconèixer més el paper dels governs locals com a garants de

drets i dotar-los de competències i recursos adequats. L'atenció a la dimensió local del desenvolupament sostenible és objecte d'un altre intens procés internacional, que té com a fita significativa la [conferència Habitat III](#) [8] sobre Habitatge i Desenvolupament Urbà Sostenible que se celebrarà a Quito a finals de 2016.

La Cimera de Bilbao va servir per posar de manifest que, tot i la diversitat de contextos i recursos, els governs locals i la societat civil de països diferents troben reptes i necessitats similars, que requereixen solucions en el propi territori però també espais de diàleg i incidència a nivell global. D'això se n'haurien de desprendre **models d'aprenentatge nous, més oberts a l'experimentació i menys jeràrquics**. Són nombroses les iniciatives ciutadanes que poden inspirar noves maneres de fer polítiques culturals en els marcs institucionals. També cal reconèixer més les estratègies integrades de desenvolupament en ciutats del Sud global (especialment les experiències que vinculen acció social, educació, mobilitat, medi ambient i cultura en algunes grans ciutats llatinoamericanes, per exemple), que poden fornir models d'interès per a les ciutats del Nord. Iniciatives com el programa "[Ciutats pilot](#)" [9] impulsat per l'Agenda 21 de la cultura van en aquesta línia.

De la mateixa manera com l'Agenda 21 de la cultura va donar lloc a processos de reflexió i millora de polítiques i ha confluït amb altres iniciatives que en comparteixen valors i orientacions, amb resultats visibles que eren difícils de preveure fa uns anys, cal esperar que les línies de debat i les eines adoptades a Bilbao es tradueixin en els propers anys en noves estratègies i pràctiques que duguin a reforçar el lloc de la cultura en la comprensió del desenvolupament i la qualitat de vida.

[Inicia sessió](#) [10] o [registra't](#) [11] per enviar comentaris

Etiquetes: polítiques públiques

Etiquetes: Agenda 21 de la Cultura

Etiquetes: Agenda Post2015

- [12]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/blogs/2015/cimera-cultura-bilbao-cultura-ciutat-sostenibilitat>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/baltapj>

[2] <http://www.uclg-culturesummit2015.org/>

[3] <http://www.agenda21culture.net/index.php/es/nueva-a21c/nueva-a21c>

[4] <http://www.agenda21culture.net/index.php/ca/documents-cat/a21c-cat>

[5] <https://sustainabledevelopment.un.org/>

[6] <http://www.culture2015goal.net/>

[7] <http://www.ohchr.org/EN/Issues/CulturalRights/Pages/SRCulturalRightsIndex.aspx>

[8] <http://unhabitat.org/habitat-iii/>

[9] <http://www.agenda21culture.net/index.php/ca/newa21c-cat/pilot-cities-cat>

[10] <https://interaccio.diba.cat/>

[11] <https://interaccio.diba.cat/form/alta-comunitat>

[12] <https://interaccio.diba.cat/node/5761>